

Johan Larsson Boström
046-359 59 35
Johan.larssonbostrom@lund.se

Socialnämnden

Revisionsgranskning av upphandlingsprocessen

Dnr SO 2018/0093

Sammanfattning

Lunds kommuns förtroendevalda revisorer har valt att granska om socialnämnden, vård- och omsorgsnämnden, tekniska nämnden och servicenämnden följer Lag om offentlig upphandling (LOU) och Lag om upphandling inom försörjningssektorn (LUF) samt kommunens upphandlingspolicy.

Granskningen uppmärksammade ett flertal bister gällande otillåtna direktupphandlingar, bristande dokumentation och avsaknad av underlag samt underlåtelse att konkurrensätta. Lunds kommuns revisorer har beställt en egenkontroll av upphandlingsprocessen i övriga nämnder med utgångspunkt i genomförd granskning.

Ärendet innehåller socialnämndens svar på granskningen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad den 6 november 2019 (denna skrivelse)
Granskning av upphandlingsprocessen, granskningsrapport
genomförd på uppdrag av revisorerna, daterad september 2019

Barnets bästa

En barnkonsekvensanalys bedöms inte relevant i ärendet.

Ärendet

Socialnämnden har tagit del av revisionsgranskningen från Lunds kommuns förtroendevalda revisorer. Granskningen uppmärksammar ett flertal brister och revisionen ger följande rekommendationer:

- Se till att det upprättas dokumentation vid upphandlingar i enlighet med regelverken och följa upp att så sker.
- Se till att anställda som genomför upphandlingar har adekvat kompetens och får tillräcklig utbildning.
- Stärka kontrollen av förvaltnings specifika upphandlingar och inköp med särskilt hänseende på att säkerställa att konkurrensutsättning genomförs.

De brister som uppmärksammats i revisionens stickprov är att befintlig dokumentation är otillräcklig samt att lag om offentlig upphandling inte har efterlevts. Rekommendationerna innefattar även att socialnämnden upprättar ramavtal/upphandlade avtal i områden där det idag saknas.

Socialförvaltningens yttrande

Revisorerna bidrar med rekommendationer som förvaltningen kommer följa för att genomföra konkurrensutsättningen i enlighet med Lunds upphandlingspolicy. Under hösten 2018 genomförde förvaltningen en egenkontroll på uppdrag av kommunens revisorer som redovisades för nämnden 2018-10-17. I denna egenkontroll uppmärksammades delar av de brister som framkommit i granskningsrapporten från september 2019. De båda granskningarna tillsammans utgör en god grund för att möjliggöra bättre rutiner, kontroll och lärande i organisationen.

Nedan finns aktiviteter som har startats för att förbättra arbetet med att följa Lunds upphandlingspolicy. Förbättringarna har påbörjats under år 2019 och kommer att behöva fortsätta att följas med nya aktiviteter utifrån revisionens rekommendationer.

A) Fungerande avtalsregister

Från granskningen av egen kontroll från 2018 framkom att avtalsregistret inte var väl fungerande vilket innebar att avtal inte konkurrensutsattes på nytt när avtalstiden gick ut. Ny rutin för avtalsregistret är framtagen, implementerad och ansvaret är förtydligat. Befintliga avtal finns idag i registret och ansvarig administratör är utsedd med uppgift att påminna när tidsgränser för avtal är på väg att gå ut för att kunna konkurrensutsätta i tid.

I revisionsgranskningen från september 2019 framkom nedan brister i stickprovskontroller:

B) Brister gällande inköp av mat med brukare inom socialpsykiatrin.

Inköpsrutin och stödmaterial är framtaget och har implementerats i verksamheten. Följsamheten för inköp genom avtal har på kort tid förbättrats. Följsamheten till de nya rutinerna kommer fortsätta att följas kontinuerligt.

C) Avsaknad av avtal för utbildning inom metoden MI

Förvaltningen hade uppmärksammat att kostnaderna för metoden MI ökat och beslutat om en ny utbildningsmodell skulle konkurransutsättas. En ny leverantör har fått uppdraget och upphandlingspolicyn har följts till fullo i denna upphandling.

D) Förstudie pågår för att kunna konkurransutsätta ett nytt verksamhetssystem.

Under hösten har ett arbete påbörjats för att undersöka de krav och önskemål som verksamheten har gällande ett nytt verksamhetssystem. När upphandling startas planeras det genomföras i samverkan med IT-avdelning och andra verksamheter. Under hösten har samverkan skett med vård- och omsorgsförvaltningen samt IT-avdelningen vid köp av nya tjänster inom IT-området för produkter som är starkt kopplade till nämndens basuppdrag. I dessa fall har policy följts samt kompetens från upphandlingsenhet varit behjälplig.

E) Serviceavtal vid Larm

Förvaltningen kommer inleda dialog med serviceförvaltningen som är förvaltningens hyresvärd för att möjliggöra samverkan i det fortsatta arbetet med att konkurransutsätta utgående avtal för larm i fastigheter där socialförvaltningen bedriver verksamhet.

F) Stärkt kompetens inom de funktioner inom organisation som kan ha behov av att göra upphandlingar.

Revisionen ger denna rekommendation och i deras kartläggning framkommer också att medarbetare inom socialförvaltningen själva bedömer att de saknar rätt kunskap.

- Förvaltningen har tagit fram stödmaterial och nya rutiner för att stärka avtalstrohet och helt enkelt göra det enklare för den enskilde att göra rätt när det gäller mindre inköp.
- Förvaltningen inventerar de inköp som görs för att säkerställa vilka områden där det saknas ramavtal.
- Förvaltningens ledningsgrupp har beslutat att genomföra utbildningsinsatser för berörda chefer och stabsfunktioner under första halvåret 2020.
- Arbete pågår för att tydliggöra och revidera delegationen gällande ansvar för upphandling.

Sammantaget kommer ovan aktiviteter innebära en början till stärkning av kontrollen av förvaltningsspecifika upphandlingar och inköp med särskilt hänseende på att säkerställa att konkurransutsättning genomförs, vilket var en av revisionens

rekommendationer. Förvaltningens ledningsgrupp planerar att fortsätta stärka den interna kontrollen under kommande år gällande detta område i enlighet med rekommendationerna.

Fortsatt utveckling inom området där det fungerar bra

Sedan tidigare har det konstateras att det är framförallt stödinsatser som ges i öppenvård eller slutenvård som är den absolut största kostnaden för nämnden som köps in på en konkurrensutsatt marknad (Ca 200 mkr enligt revisionsrapporten). Inom detta område använder sig Lunds kommun av de ramavtal som tagits fram av kommunförbundet Skåne. Medarbetare och chefer från Lunds socialtjänst medverkar i arbetet med att ta fram krav i upphandlingar inom de olika områdena som ramavtalen avser. Socialförvaltningens avtalstrogenhet inom detta område är mycket hög.

För att stärka och bibehålla denna del som fungerar väl har förvaltningen under hösten 2019 kommunicerat utbildningsmaterial till berörda enheter som tagits fram av Kommunförbundet Skåne för att underlätta användandet av dessa ramavtal ytterligare samt att utnyttja ramavtalens fulla potential.

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta

att översända tjänsteskrivelsen som sitt svar till Lunds kommuns revisorer

Socialförvaltningen

Annika Pettersson
Socialdirektör

Beslut expedieras till:
Kommunrevisionen
Akten